

עת"א 31533/01/17 - מדינת ישראל נגד בית סוהר צלמון, תייסיר אבו סבית

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 31533-01-17 מדינת ישראל נ' בית סוהר צלמון ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט יונתן אברהם- אב"ד
	כבוד השופט יוסף בן חמו
	כבוד השופט ג'ורג' אזולאי
<u>העותרת</u>	מדינת ישראל
נגד	
<u>המשיבים</u>	1. בית סוהר צלמון 2. תייסיר אבו סבית (אסיר)

עתירה כנגד החלטת וועדת השחרורים כלא צלמון (כב' השופטת בדימוס ברכה סמסון, הגב' לוי יפה, הגב' זהבה פזי, והגב' נועה בן נעים) מיום 22/12/16.

פסק דין

רקע

המשיב שפוט למאסר חמישי שאורכו 6 וחצי שנים, בשל עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תקיפה בנסיבות מחמירות, נהיגה בפסילה וללא ביטוח וכן הפרעה לשוטר.

ביום 23/10/14, ולאחר שעבר המשיב טיפול גמילה ממושך בכלא, הוא שוחרר בשחרור מוקדם להוסטל בית החסד, לפי תוכנית רש"א. המשיב שהה בהוסטל הנ"ל כ- 8 חודשים לערך ואז הורחק משם על ידי הנהלת ההוסטל לאחר שהתברר כי במהלך שהייתו העסיק עובדים תוך שהוא שוהה בהוסטל, בעבודות קטיף בננות, הנפיק חשבוניות פיקטיביות לבעלי מטעי הבננות, קיבל מהם כספים ולא שילם אותם לעובדים. העובדים הנ"ל הגיעו להוסטל וביקשו לפגוע בו וכן בהוסטל.

ביום 19/7/15, הודיעה רש"א לוועדת השחרורים על האמור לעיל, וביקשה לדון בעניינו. טרם התקיים דיון שלחה רש"א מכתב ביום 25/7/15 לוועדה ובו המליצה לאפשר למשיב המשך טיפול ומעקב בקהילה הכולל טיפול פרטני, קבוצתי וכן טיפול בעמותת אפשר, תוך העסקתו.

ביום 27/7/15 שלח רכז רש"א במחוז דרום מכתב נוסף לוועדה, ובו הודיע כי המשיב נמצא מתאים להשתלב בטיפול קבוצתי ופרטני.

הדיון בוועדה נקבע ליום 29/7/15 אולם המשיב לא התייצב. הוועדה הפקיעה את שחרורו בהעדרו, קבעה דיון נוסף והורתה להביאו בפניה.

ביום 7/9/15 התקיים דיון במעמד הצדדים ובסופו של דבר לאחר שמיעת הצדדים, תוך אזהרת המשיב, ביטלה הוועדה את החלטת ההפקעה הנ"ל, אף מבלי ליצור תקופת תנאי חדשה. המשיב המשיך את תקופת שחרורו תחת פיקוח רש"א.

ביום 14/2/16 הוגש כנגד המשיב כתב אישום חדש בגין סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, חבלה בכוונה מחמירה, הפרעה לשוטר, נהיגה בפסילה ללא רישיון ובשכרות וכן החזקת סמים. העבירות הנ"ל בוצעו ביום 5/2/16 לפי כתב האישום.

ביום 21/1/16 הודה המשיב בביצוע העבירות הנוספות הנ"ל והורשע. גזר דינו טרם ניתן עד היום עקב צורך בקבלת תסקיר.

נציין רק כי משטרת ישראל הצטרפה לבקשת ההפקעה בשל העבירות הנוספות הנ"ל.

ביום 22/12/16 התקיים דיון בוועדה. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים החליטה הוועדה להפקיע רק מחצית מתקופת התנאי של המשיב. נימוקי הוועדה בעניין זה היו שניים:

א. המשיב שהה בהוסטל 8 חודשים טרם הורחק ממנו.

ב.

ג. המשיב שיתף פעולה עם רש"א לאחר הרחקתו מההוסטל עד שנתקל במשבר משפחתי שבעקבותיו שב לשתות אלכוהול וביצע את העבירות הנ"ל.

מכאן העתירה בפנינו.

טענות הצדדים

ב"כ העותרת טענה כי הנסיבות שהעמידה הוועדה כבסיס להחלטה, נשקלו כבר בדיון הראשון בפניה עקב ההפרה הראשונה והרחקתו מההוסטל. באותו מקרה ניתנה למשיב הזדמנות נוספת ועל אף שהוועדה הפקיעה את השחרור, היא ביטלה את ההפקעה ואיפשרה לו להמשיך בהליך הטיפול, זאת בשל היותו בהוסטל 8 חודשים ונסיבות חייו הקשות שנטענו בפניה. לטענתה, על אף האמור חזר העותר וביצע עבירות חמורות ואף הודה בהן והורשע. על כן, לא היה מקום להביא לזכותו נסיבות אלה שוב. היה על הוועדה להפקיע את מלוא התקופה.

ב"כ המשיב טענה כי מסכת חייו של המשיב הייתה קשה מאוד. אחיו נרצח בשנת 2001 ומאז החל המשיב בהתמכרות לאלכוהול עקב אותה טרגדיה. הוא נאלץ לשאת על כורכו את אשת אחיו. הוא חי במצב כלכלי קשה עקב הצורך לפרנס שתי נשים ושמונה ילדים תוך היותו מכור לאלכוהול ונסיבות אלה הוא נושא על גבו כבר 16 שנים. לטענתה יש לזקוף נסיבות אלה למשיב גם עתה וכך נהגה הוועדה ובצדק.

עוד הפנתה ב"כ המשיב למכתב רש"א מיום 26/7/15, שם נאמר, כי על אף שההוסטל ראה בפעולות המשיב הפרה והרחיק אותו, לא כך ראתה רש"א את הדברים והייתה מוכנה להמשיך את הטיפול. לטענתה, בעקבות האירוע בהוסטל לקח המשיב הלוואה כדי לשלם לאותם עובדים ולסיים את הסכסוך. עוד טענה כי למשיב ילד חולה והוא הושפע מכל הנסיבות הנ"ל ושב לשתות במהלך טיפולו לאחר הרחקתו להוסטל וכתוצאה מכך ביצע את העבירות.

דין והכרעה

שקלנו בכובד ראש את טיעוני הצדדים מכאן ומכאן.

סעיף 20 (ג) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א - 2001, מסמיך את וועדת השחרורים "בנסיבות מיוחדות, להורות כי אסיר ששחרורו בוטל לפי הוראת סעיף קטן "א", ישוב לשאת מאסר לתקופה קצרה מאורך תקופת התנאי, אולם לא פחות ממחציתה; הורתה הוועדה כאמור - תהייה תקופת המאסר שהאסיר לא נשא, לפי הוראת הוועדה, תקופת תנאי, שתחל עם שחרורו של האסיר מתקופת המאסר שנשא ותצטבר לכל תקופת תנאי אחרת שלו".

השאלה המרכזית בעניינו היא, האם הנסיבות שמנתה הוועדה כבסיס להחלטתה להפקיע רק מחצית מתקופת התנאי של המשיב הן נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת?

בכל הכבוד הראוי, סבורנו כי החלטת הוועדה בענין זה היא בלתי סבירה, ואין מנוס מביטולה.

המשיב שב ומונה נסיבות חיים קשות ונקודת המוצא שלנו תהייה שאלה אכן נתקיימו. ברם, נסיבות אלה נלקחו בוודאי בחשבון כבר בעת גזירת דינו, פעם אחת, בעת החלטה לשחררו על תנאי, פעם שניה ובעת החלטה לבטל את הפקעת שחרורו לאחר שהורחק מההוסטל, פעם שלישית.

ובאשר לתקופת הטיפול שעבר עד לביצוע העיבירות הנ"ל, כל אסיר המשתחרר ושוהה בקהילה טיפולית או הוסטל או תחת טיפולה של רש"א עובר תקופת טיפול מסוימת עד להפרת התנאים או עד לביצוע העבירה. מדובר אם כן, בנסיבה רגילה ושגרתית ולא נסיבה מיוחדת, על כן לא ניתן להביאה בחשבון כנסיבה מיוחדת לצורך קיצור ההפקעה.

במקרה דנן, היה על הוועדה להתחשב לא רק בנסיבות הנ"ל, אלא במכלול הנסיבות הסובבות את החלטת ההפקעה.

ראשית יש לזכור, למשיב לא קנויה זכות מן הדין לשחרור מוקדם. מדובר בפריבילגיה בלבד המותנית בתנאים שעל המשיב להקפיד בהם היטב, קלה כבחמורה. המשיב הפר את התנאים הנ"ל. כתוצאה מכך הורחק מההוסטל. תחת להכות על חטא ולנצל את ההזדמנות שניתנה לו בנדיבותה הרבה של הוועדה אשר ביטלה את הפקעתו הראשונה ולאחר מכן ביטלה את החלטת ההפקעה ביום 7/9/15, הוסיף העותר פשע על חטא והפר שוב את תנאי שחרורו תוך שהוא מבצע עבירות חמורות **באופן דומה לאלה שביצע ובנין הוא מרצה את מאסרו הנוכחי**. היינו, המשיב הוכיח כי הוא אינו ראוי לאמון הוועדה ולסלחנותה, וכי מלכתחילה לא ראוי היה ליתן לו את הפריבילגיה הנ"ל.

במקרים כגון אלו ובשעה שהיא דנה בהפקעת שחרור על תנאי, על הוועדה לשים לנגד עיניה את השלכותיה של החלטתה על אסירים אחרים. מדיניות סלחנית פעם אחר פעם כגון זו שנקטה בה הוועדה יש בה על פי טבעה כדי לעודד אסירים משוחררים על תנאי שלא להקפיד, הקפד היטב, על תנאי השחרור ועל הימנעות מביצוע עבירות נוספות. השלכה שכזו יש בה פוטנציאל של ממש לפגיעה בביטחון הציבור, כפי שמוכיח המקרה דנן. לא יהיה מיותר לציין כי במסגרת ביצוע העבירות הנוספות נפגעה נוסעת ששהתה ברכב עם המשיב, וגם המשיב עצמו נפגע ונזקק לתקופת אישפוז.

לאמור לעיל יש להוסיף את המשאבים הרבים שירדו לטימיון עקב פעולות המשיב וכוללים מקום בהוסטל (שיכול היה להינתן לאסיר אחר) שעות טיפול רבות וכי"ב.

משום כל האמור לעיל, וכן על מנת להרתיע גם אחרים מלנהוג באופן דומה, היה על הוועדה להפקיע את תקופת השחרור במלואה ולקבוע תקופת תנאי חדשה כאורך תקופת התנאי במלואה.

משום האמור לעיל, אין מנוס מביטולה של החלטת הוועדה.

אם תשמע דעתי, תבוטל החלטת הוועדה, יופקע שחרורו של המשיב והמשיב יחוייב לשאת מאסר שאורכו כאורך כל תקופת התנאי.

יונתן אברהם, שופט
[אב"ד]

השופט יוסף בן חמו

אני מסכים.

יוסף בן-חמו, שופט

השופט ג'ורג' אזולאי

אני מסכים.

ג'ורג' אזולאי, שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יונתן אברהם להפקיע את שחרורו של המשיב ולחייב את המשיב לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי במצטבר לכל מאסר אחר בו עליו לשאת.

ג'ורג' אזולאי, שופט

יוסף בן-חמו, שופט

יונתן אברהם, שופט
[אב"ד]

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ז, 26 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.